

Barne-, ungdoms-
og familiedirektoratet

Fedre i barnevernet

En kvalitativ undersøkelse om fedres erfaringer fra barnevernet

Gjennomført av Sentio Research Norge

Juni 2018

Innhold

Om undersøkelsen	3
Bakgrunn og målsetting ved undersøkelsen	3
Metode	3
Representativitet og generaliserbarhet	3
Kort beskrivelse av informantene	4
Sammendrag	4
Farsrollen	5
Bakgrunn og ressurser	5
Hverdagen med barnet	5
Betydningen av et godt nettverk	6
Forholdet til barnets mor	8
Fedrenes erfaringer med barnevernet	8
Bakgrunnen for kontakt med barnevernet	8
Variasjon i hvem som sendte bekymringsmelding, men dette ble som oftest sendt på grunn av rus-, alkohol- eller psykiske helseproblemer hos enten far selv eller mor	8
Første møte med barnevernet	9
Flere opplever at mor har definisjonsmakt i barnevernssaker	9
Ikke alle fedre ble involvert i saken fra starten	10
Fortid og utseende kan bli brukt mot en	10
Hvor ressurssterk man er, har hatt betydning for flere	11
Åpenhet skaper tillit og er viktig for et godt samarbeid	11
Oppfølging og tiltak	12
«Barnas stasjon står til en 6-er»	12
Ulike erfaringer med øvrig oppfølging og hjelpeapparat	13
Rusprogram – på godt og vondt	14
Et godt samarbeid med andre instanser er viktig for å se helheten	14
Oppfølging fedrene savner	15
Saksbehandler og kontakten med barnevernet	16
Viktig å bli møtt med et åpent sinn og bli behandlet som et menneske	16
Ikke alltid likebehandling av far og mor	17
Viktig at saksbehandlingen er grundig, rettferdig og redelig	18
Praksiserfaring og livserfaring er viktig i møte med mennesker	18
Viktig at saksbehandler er tilgjengelig	19
Savner flere mannlige saksbehandlere	19

Fedrenes råd til barnevernet: Hvordan kan barnevernet møte fedre på en best mulig måte?	20
Start med et åpent sinn; vær rettferdig og saklig i vurderingen av begge foreldre.....	20
Fokuser på helhet og samarbeid godt med andre	21
Få inn flere mannlige ansatte i barnevernet	21
Jobb med omdømme	21
«Best practice» – lær av de beste	21

Om undersøkelsen

Bakgrunn og målsetting ved undersøkelsen

Sentio Research har på oppdrag fra Bufdir gjennomført en undersøkelse rettet mot fedre med erfaringer fra barnevernet. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Bufdir ønsker å sette søkelys på hvordan fedre involveres i barnevernet, og sentrale tema har vært å se nærmere på hvordan fedrene opplever å bli møtt og involvert i barnevernssakene, hva som har fungert bra, og hva som kan gjøres bedre.

Metode

Undersøkelsen ble gjennomført ved bruk av dybdeintervju. Dette ble vurdert som en effektiv metode både med tanke på målsettingen ved undersøkelsen og målgruppen.

Det ble benyttet en semistrukturert intervjuguide som utgangspunkt for intervjuet, noe som vil si at samtalen var forholdsvis åpen og «løst organisert». Ved denne typen intervju styrer moderator (intervjuer) samtalen slik at viktige spørsmål og tema blir dekket, men ved ikke å være bundet til en fast struktur, følger man samtalen utvikling og følger opp uforutsette ting, viktig informasjon og momenter som dukker opp underveis. Intervjuguiden ble utarbeidet av Bufdir i samarbeid med Sentio.

Intervjuperioden strakk seg over to uker i begynnelsen av juni 2018. Rekruttering av informanter ble gjort i samarbeid med Barnas Stasjon i Oslo og Trondheim. Til sammen ble det gjennomført elleve intervju, seks ansikt til ansikt og fem over telefon, etter informantenes eget ønske. Informantene ble intervjuet av erfarne intervjuere fra Sentio, og intervjuene hadde en varighet på mellom 30 og 70 minutter.

I intervjuene ansikt til ansikt stilte Sentio med to moderatorer, en med hovedansvar for intervjuingen og oppfølging av viktige punkter i intervjuguiden, en med hovedansvar for å ta notater og sørge for lydopptak. Telefonintervjuene ble gjennomført av én moderator som tok notater underveis. Også telefonintervjuene ble tatt opp. Alle informanter fikk eksplisitte spørsmål om samtykke til lydopptak, og de ble informert om anonymitet og retten til å trekke seg når som helst i intervjuet.

Fire av intervjuene som ble gjennomført ansikt til ansikt, ble gjennomført på Barnas Stasjon i Oslo og Trondheim, og to intervju ble gjennomført i lokalene til Sentio Research i Trondheim. Alle intervju fungerte godt. Det ble lagt vekt på å skape tillit og å legge til rette for at intervjuobjektene fikk dele sin historie og erfaring relativt fritt. Flere av de som ble intervjuet, ga tilbakemelding om at de synes undersøkelsen er viktig og interessant, og at det er på tide med et fokus på fedre. Alle som deltok i undersøkelsen, fikk et universal gavekort på 500 kr, som takk for deres bidrag.

Representativitet og generaliserbarhet

Dybdeintervju og andre kvalitative metoder gir ikke grunnlag for generalisering av resultatene til hele målgrupper. Ved å gjennomføre dybdeintervju av fedre med ulike bakgrunn, historie og erfaringer, får vi dybdeinformasjon og en bredere forståelse av hvordan fedre opplever å bli møtt av barnevernet. Vi får innblikk i erfaringer og opplevelser, samt kontekst i form av bakgrunn, forklaringer og begrunnelser.

Alle informanter er eller har vært i kontakt med *Barnas Stasjon*, og enten deltatt på fedregrupper, foreldregrupper eller fått annen bistand eller oppfølging der. Barnas stasjon er hovedsakelig et tiltak for familier i sårbare livssituasjoner grunnet rus- og/ eller psykiske helseproblemer. Det er viktig å være

oppmerksom på at ved å benytte Barnas Stasjon til å rekruttere informanter, har vi allerede gjort en siling av hvilke fedre vi har fått kontakt med.

Videre er flertallet av fedrene vi har snakket med, relativt ressurssterke og har dessuten samvær med barna enten fulltid eller mesteparten av tiden. Deres syn på barnevernet må selvsagt ses i lys av dette. Kun én av fedrene vi har vært i kontakt med, har erfaring med å bli fratatt et barn. Hadde vi snakket med flere fedre som har denne type erfaring, er det nok ikke usannsynlig at vi ville fått fram andre og kanskje mer negative holdninger til barnevernet. Dette må det tas forbehold om.

Selv om vi altså ikke kan generalisere resultatene til alle fedre med erfaringer fra barnevernet, får vi likevel nyttige innblikk og tilbakemeldinger på hvordan barnevernet kan møte fedre på en best mulig måte.

Et annet viktig forbehold å ta, er at vi gjennom å intervju disse fedrene, kun har fått ett syn på saken. Mors perspektiv, barnevernets perspektiv og eventuelle andre perspektiver har altså ikke kommet frem. Dette er viktig å ha i bakhodet når man leser resultatene.

Kort beskrivelse av informantene

To av informantene er bosatt i Oslo, mens de resterende ni bor i Trondheim. Ni av fedrene er født og oppvokst i Norge, mens to fedre har annen landbakgrunn. De er i alderen 23-62 år og har ulike jobber; tre er arbeidsledige/ufør.

Seks informanter har kun ett barn, mens fem har flere barn. Barna er i alderen 1-20 år, både gutter og jenter. Blant fedrene med flere barn varierer det hvorvidt kontakten med barnevernet er knyttet til ett barn eller flere. Et fellestrekk er at alle har samvær med barnet/barna, og åtte har full omsorg for minst ett barn. Det varierer imidlertid hvorvidt de har hatt samvær med barnet/barna helt fra barnet/barna var født.

Informantene har videre ulik sivilstatus. Noen er enslige, noen bor sammen med barnets mor, andre har ny kjæreste eller samboer.

Sammendrag

Fedrene har varierende erfaringer med barnevernet: noen nærmest utelukkende positive, andre mer blandede eller kun negative. Det som synes å være styrende for hvorvidt disse erfaringene er positive eller negative, er hvorvidt barnevernet har lyktes med å få fedrene til å føle seg *sett, hørt og forstått*, og ikke *forhånds dømt eller mistenkeliggjort* i egenskap av å være mann, eller på grunn av en trøblete fortid.

Hvorvidt barnevernet har lyktes med å få fram *helhetsbildet* av saken, har også vært avgjørende for flere. Det være seg at all relevant og korrekt informasjon fra andre sakkyndige instanser er innhentet og vurdert redelig og seriøst, eller at både mors og fars historie er blitt vurdert og anerkjent på likt grunnlag.

Ikke minst har *relasjonen til barnets mor* spilt en svært sentral rolle for flere – både for fedrenes situasjon her og nå, deres forhold til barnet, og deres kontakt og erfaringer med barnevernet. Et dårlig forhold til mor har gjort at flere har kommet skjevt ut fra start i sin kontakt med barnevernet, og flere etterlyser *likebehandling* i måten saksbehandler går fram overfor mor og far i starten av en barnevernssak.

Farsrollen

Bakgrunn og ressurser

Fedrene har **ulik bakgrunn og ulike ressurser**. Noen er lite ressurssterke i den forstand at de mangler både jobb, stabil økonomi og/eller et sosialt nettverk. Andre er bedre stilt, og beskriver dette som avgjørende på mange måter, også i barnevernssaken: *«Jeg har ganske greit med ressurser, jeg hadde råd til å ta ut rettsak for å få alt på stell. Hvis jeg ikke hadde hatt råd til dette – hva hadde skjedd da? Da hadde han [sønnen] vel blitt hos mora, da.»*

Fedrenes bakgrunn har for flere hatt betydning for hvem som er deres **rollemodell som far**. Noen beskriver en «omvendt rollemodell» i den forstand at de ikke ønsker å bli som sin egen far: *«Man kan si at det blir litt omvendt; ville gjøre det bedre enn min far. Prøver å lære av det jeg synes var dårlig, heller enn som forbilde.»* Et par av informantene har vokst opp med en alkoholisert far, og sier dette tydeliggjør hvordan man selv ikke vil være som far.

Få har en konkret rollemodell de ser opp til. Flere av fedrene har imidlertid gjort seg refleksjoner rundt hvordan de ønsker å være som far selv: *«Man skal være urokkelig som forelder, skal ikke la egne følelser gå utover ungene. Man skal være usårbar overfor barna, vise at man er sterk.»* Flere har også tanker om hvordan de ønsker at barna skal bli, og hvilke **verdier og holdninger** de er bevisst på å føre videre til barna: *«Det er omsorg da. Kjærlighet.»* Flere av fedrene nevner at det er viktig for dem å oppdra barna til å bli selvstendige, og en sier: *«Veldig opptatt av å gi henne verdier og holdninger. Opptatt av at hun skal være selvstendig [...] viktig for meg å lære henne å behandle folk riktig, og behandle alle mennesker likt; om du er narkoman eller millionær, skal du behandles med respekt.»* En annen sier: *«Utgangspunktet mitt er at han [sønnen] skal bli en trygg mann, som er fortrolig med seg selv.»*

Et par fedre har også **erfaringer fra barnevernet som ung selv**. Det er noe varierende hvordan de erfarte barnevernet den gangen. En sier: *«Barnevernet var ubrukkelig den gangen, men det har ikke påvirket innstilling nå. Det har skjedd forbedringer.»* En annen far bodde selv på institusjon fra han var 16 til 18 år gammel, og sier barnevernet var koblet inn fra han var født. Han har kun positive erfaringer fra barnevernet, både som barn selv og nå som far.

Hverdagen med barnet

Alle fedre beskriver en **tett kontakt med barnet/barna**. Flere bor med barnet på heltid; *«Vi har egentlig et veldig godt forhold. I og med at jeg er pappaen som han ser hele tida, vil jeg si det er nært.»* Informantene beskriver en hverdag som går fort med barnehage/skole, fritidsaktiviteter av ulike slag (fotball, håndball, selvforsvar, orientering, svømming, hockey), vennebesøk, osv. Enkelte fedre har også venner med barn som de gjør ting sammen med.

Hva man gjør sammen med barnet, avhenger naturlig nok av barnets alder, og hverdagen med barnet er annerledes for fedre med små barn enn store barn. En far med tre sønner på 8, 13 og 16 år med forskjellige mødre beskriver hvordan samværet er ulikt med hver av dem – også fordi den ene sønnen bor hos sin mor i ukedagene, mens en annen sønn bor hos sin mor i helgene: *«Leksene blir gjort hjemme til mora for han mellomste. Men minstemann setter jeg meg ned og gjør lekser med.»* Fotball er imidlertid et fellestrekk for samværet med alle tre: *«Motiverer til aktivitet, vært aktiv selv, ønsker at ungene skal være aktive og være med.»* Han er opptatt av å være med på de ulike aktivitetene, så sant han har tid: *«Så selv som barn at det var artig når foreldre var med.»*

Flere av fedrene som bor med barnet/barna på heltid, beskriver **den «vanlige hverdagskontakten»**. I hverdagen er det alt fra å lage matpakker om morgenen, gjøre lekser om ettermiddagen, spise middag, lese, leke og herje sammen. En sier: «*Vi gjør ganske så mangt. Alt i fra og å dra på Leos lekeland, ut og går tur i skog og mark, kjører bil sammen, ute på lekeplassen og leker. Hun er med på jobben og sitter der og tegner og styrer med sitt.*»

Det å **snakke om følelser** med barnet, er ikke alltid like lett: «*Han klarer ikke sette ord på følelsene. Også derfor vi har gått i barnegruppene, for at han skal bli flinkere.*» Barnegruppe på Barnas stasjon trekkes også fram av en annen far, som sier det kan være vanskelig for han som far å svare på spørsmål knyttet til barnas vanskelige relasjon til mor. Da er det fint å ha et sted som Barnas stasjon å ty til: «*Veldig positivt, de snakker om følelser. Ikke så enkelt for meg å snakke med dem om dette. Jeg er åpen, snakker om det meste, men det er spørsmål som «Er mamma glad i meg?». Hun er jo det, men det er ting hun sliter med. Ikke så lett for et barn å forstå.*»

En far synes også det å **leke med barnet** kan være litt vanskelig: «*Gjør lite sånt sammen, lite lek og spill. Der er mor mye flinkere til, å leke med sønnen. Jeg må hele tiden justere hjernen. Jeg tenker nok ofte «nå må vi slå av skjermene og finne på noe sammen», men det trenger ikke være sånn.*» Samtidig er denne faren veldig bevisst på verdien i lek: «*Ingen tvil om at for å bygge relasjon til han, må jeg involvere meg mer i leken hans.*» Videre beskriver han diverse utfordringer knyttet til at sønnen har ADHD. Også andre fedre har barn med diverse utfordringer, som autisme, tilknytningsvansker og ulike problemer som følge av et problematisk forhold til mor.

Fedrene gir uttrykk for å være svært **glad i papparollen**: «*Kjempetopp. Artigste jeg har vært med på.*» En annen sier at det er «*mye gleder med ungene. Kunne ikke sett for meg tida uten dem.*» Det er likevel en utfordrende rolle, og spesielt et par av alenefedrene opplever **tidsklemma i hverdagen**. I den forbindelse påpeker en far som er alene med dattera, viktigheten av å være to foreldre. Han føler ikke han får tid til seg selv, og ser også barnets behov for å ha tilgang på både mor og far i hverdagen. En annen informant, som er arbeidsledig og alenefar for ei jente på åtte år, sier han ikke forstår hvordan folk har tid til å jobbe kombinert med foreldrerollen: «*Har ikke tida til jobb, når hun [dattera] er på skolen, vasker jeg, osv. Når hun er hjemme, er det middag og ut en tur, også er det kveld.*»

Betydningen av et godt nettverk

Det er svært **varierende hvor godt nettverk** fedrene og deres barn har å spille på. Mens noen beskriver nettverket sitt som stort, bestående av en familie og venner som alltid har vært der, er det andre som verken har familie i nærheten eller andre de føler de kan snakke med eller spørre om råd knyttet til farsrollen. Et lite eller ikke-eksisterende nettverk gjør at man lett føler seg ensom og alene med avgjørelser som angår barnet.

Å ha et solid nettverk rundt seg, er og har vært **avgjørende** for flere av fedrene: «*Hadde ikke gått uten samboeren min.*» En far med lite familie i nærheten sier: «*Nære kollegaer og nære venner har vært nøkkelen. Hadde det ikke vært for det, hadde jeg gått til grunne.*» Nettverk i form av både **familie, venner, gode kollegaer og andre fedre i barnehage og skole** beskrives av flere fedre som en viktig ressurs – både for dem selv og for barna. Fedre som har familie i nærheten, sier at dette både er praktisk med tanke på barnepass og hjelp, samtidig som det er en «*trygghet for barna*» med besteforeldre, tanter og onkler i nærheten. En far med barn i ulike aldre beskriver også hvordan de eldre barna er en viktig del av nettverket til de yngre; blant annet ved at man får bli med på

aktiviteter med storesøsken, og derigjennom utvide eget nettverk: «[...] flink storebror, inkluderer søstera godt og er veldig stolt. Det fungerer veldig godt. Hun synes det er artig å være med han på hockeytreninger og -kamp. Er med overalt hun også; blitt kjent med flere unger der, litt stas for henne.»

Et par av fedrene som ikke lenger er sammen med barnets mor, beskriver imidlertid også **mors familie** som et viktig nettverk: «Har et godt forhold til svigerfamilie, så blir invitert med på alt av bursdag, 17.mai og alt – da sier jeg alltid ja til det.» I tilfellene hvor fars forhold til mor selv er vanskelig, har det vært ekstra viktig at mors familie bidrar til at kontakten med barnet opprettholdes. En alenefar sier han selv har et godt forhold til sine eks-svigerforeldre, men at deres forhold til mor er problematisk og gjør det litt vanskelig å ha kontakt: «Nettverket er dårlig. Samtidig prøver jeg hele tida med at han [sønnen] skal ha kontakt med de på mor sin side. Vært med oppover dit i perioder. Har et godt forhold til begge eks-svigerforeldre, men de trekker seg unna.»

En far og hans familie med to barn og en mor som tidvis sliter med psykisk sykdom, skal nå flytte for å komme nærmere familie. Dette gjør de for at nettverket skal kunne være en støtte for både dem som foreldre og ikke minst for barna, og de ønsker å benytte seg av barnevernets tilbud om **Familieråd**: «Ble tilbudt Familierådet. Fant ut at vi ikke hadde noe nettverk å knytte opp mot det her i Trondheim, men vil sette ned dette i Oslo. Lage en plan for hvordan avlaste i hverdagen, hvordan de kan hjelpe i en sårbar situasjon. Ser frem til å få på plass dette.»

Det er varierende hvor mange fedrene har å **spørre om råd**. Noen står nærmest alene med alle avgjørelser og bekymringer som angår barnet, hvilket kan være tungt. Andre har et betydelig større nettverk å spille på: «Har spurt Barnas stasjon, venner og bekjente, skoleansatte. Man blir aldri utlært i å være forelder.»

Barnas stasjon beskrives som en sentral del av nettverket til flere fedre: «Kjempebra støtte.» Her kan man delta i både egne pappagrupper, foreldregrupper, trygghetssirkel og barnegrupper, samt være med på ulike miljøtilbud som aktiviteter, ferier og turer eller bare droppe innom og spise lunsj eller middag. Barnas stasjon beskrives av flere som et **viktig og godt benyttet lavterskeltilbud for alle parter i familien**: «Grilling i fjæra, klatring i klatrehall, teater på Munkholmen. Mora til gutten går på noe som heter Brygga, mest for voksne, men man kan ha med seg barn. Det er en plass som hun har mye nytte av, fått seg et nettverk. Gutten koser seg når han får være med.» Ikke minst er Barnas stasjon en viktig arena for å spørre om råd dersom man lurte på noe knyttet til barnet eller fedrerollen: «Barnas stasjon kunne jeg spurt. Muligheter for å dra på middag osv. på Barnas stasjon, selv om man ikke har noe tiltak der.» En annen sier Barnas stasjon er «et sted å lufte seg litt, eller spørre «Hvordan gjør du det?»».» Flere fedre opplever spesielt pappagruppene her som et positivt tiltak: «Veldig positivt med egen fedregruppe, eget fokus.»

Andre arenaer et par av fedrene nevner som viktige i forbindelse med nettverk og et sted å spørre om råd, er Kråkeslottet og Fagsenteret for barn og unge. Både her og på Barnas stasjon har flere fedre **egne kontaktpersoner** som de føler det er lav terskel for å kontakte om det skulle være noe. En far har også et veldig godt forhold til sin saksbehandler i barnevernet, som han føler han kan spørre om det meste: «Hatt en jeg har snakka med; saksbehandler [Navn] kan jeg ringe til om alt.» Dette utgjør en stor forskjell når man står oppi en vanskelig situasjon, enten det gjelder utfordringer knyttet til barnet eller barnets mor. En far er også veldig fornøyd med oppfølgingen fra en mannlig ansatt ved familieavdelingen på Blå Kors, og sier denne kontakten har betydd mye: «Fin

samtalepartner som har hjulpet meg veldig mye. [...] gikk til samtaler med han tett, for å tømme hodet, så det ikke skulle renne over. Han har vært en kjempegod samtalepartner, veldig dyktig mann å ha med seg.»

Forholdet til barnets mor

Fedrenes **relasjon til barnas mor er svært varierende** og spenner fra gode samarbeid både mellom foreldre som bor sammen, og foreldre som ikke bor sammen, til stadige trusler og ingen kontakt utover det høyst nødvendige. Spesielt i de tilfeller hvor utfordringene skyldes mors rusmisbruk, har fedrene et dårlig forhold til mor; ingen av dem bor lenger sammen med mor, og flere beskriver en utfordrende relasjon. Dette synes de er synd, spesielt med tanke på barnet som står midt oppi det hele: *«Det ødelegger ikke bare for meg og henne, men for han. Gutten skal jo se at foreldrene går godt overens og kan være venner, det er verdien han skal ta med seg videre.»* I de tilfeller hvor mor har psykiske helseproblemer, har fedrene et bedre forhold til mor, også de som ikke lenger er sammen med mor.

Relasjonen til mor har for noen fedre vært styrende for både hvordan de ble involvert i barnevernssaken, hvordan de ble vurdert av barnevernet, og oppfølgingen de har fått. Spesielt gjelder dette fedrene med en dårlig relasjon til mor, som da har kommet skjevt ut allerede fra start i sin kontakt med barnevernet: *«Hun [mor] ville ikke at jeg skulle ha noe særlig samvær. Hun hadde sagt at jeg hadde slått ungene. De [barnevernet] trodde på henne. Jeg ble kalt inn til avhør av barnevernet. De trodde jeg hadde gjort det, ble mistenkeliggjort.»*

Fedrenes erfaringer med barnevernet

Bakgrunnen for kontakt med barnevernet

Nesten alle fedrene vi har snakket med, kom i kontakt med barnevernet grunnet **rus og/eller psykisk sykdom**, knyttet til mor og/eller far selv. Vi gjør oppmerksom på at samtlige fedre er rekruttert gjennom Barnas stasjon, hvilket er et tiltak nettopp for familier i sårbare livssituasjoner grunnet rus- og/eller psykiske helseproblemer.

To fedre hadde selv rusproblemer da barnevernet ble koblet inn, mens for syv av fedrene kom barnevernet først og fremst inn i bildet på grunn av **utfordringer knyttet til barnets mor**. I to av tilfellene knyttet til mor var det snakk om psykisk sykdom, i fem om rus. For én far ble kontakten med barnevernet opprettet grunnet en søknad om mer økonomisk stønad, mens for en annen handlet det om hans og mors historie med kriminalitet.

Variasjon i hvem som sendte bekymringsmelding, men dette ble som oftest sendt på grunn av rus-, alkohol- eller psykiske helseproblemer hos enten far selv eller mor

Felles for fedrene er at kontakten med barnevernet ble opprettet fordi noen sendte en bekymringsmelding. Det varierer hvem som har meldt bekymring, og hvorfor. **Naboer, skole, barnehage, jordmor og helsestasjon** blir nevnt. Flere nevner også ulike **behandlingsinstitusjoner**, eksempelvis mors psykolog/behandler eller familiebehandling for alkoholmisbruk. Dette er instanser mor eller far har vært tilknyttet før fødsel, og som automatisk sender bekymringsmelding til barnevernet når det kommer et barn inn i bildet. For noen familier har også barnevernet vært inne i bildet fra enda tidligere av, eksempelvis fordi mor har et barn fra før som er i fosterhjem.

Bekymringer meldt av behandlingsinstitusjoner ble i de fleste tilfeller oppfattet lite dramatisk.

Flere fedre påpeker at dette er noe som skjer automatisk når man er inne i et slikt system, og de synes ikke å ta en slik bekymringsmelding personlig eller oppleve det som kritikk: *«Vi visste hvorfor de hadde sendt inn bekymring, men vi hadde vårt på det rene. Det var trygt og ikke noe skummelt.»* Et fellestrekk her, er at det synes å ha vært god kommunikasjon mellom fedrene/familien og behandlingsinstitusjonen som meldte bekymring. I et tilfelle hvor det ble meldt bekymring av helsestasjonen, sier faren at det var tydelig at barnevernet kun ønsket å hjelpe: *«De var ute etter å hjelpe oss. Tilby oss noe bistand.»*

Noen av fedrene som har opplevd å få en bekymringsmelding fra skole, barnehage eller naboer, skulle derimot ønsket seg at de hadde fått en annen start på sitt møte med barnevernet. Flere føler de kom skjevt ut allerede til første møte med en saksbehandler. Noen etterlyser at naboer eller de ansatte i skole/barnehage hadde hatt en dialog med dem som foreldre i forkant, blant annet for å unngå misforståelser.

Bakgrunnen for at de ulike instansene meldte bekymring til barnevernet, var som oftest **rus-, alkohol eller psykisk helseproblematikk**. Flertallet av fedrene sier det var utfordringer tilknyttet barnets mor som var den utløsende årsaken til melding om bekymring, men også et par av disse fedrene beskriver en egen fortid med rus.

Første møte med barnevernet

Fedrene har **svært ulike erfaringer fra sitt første møte med barnevernet**, og erfaringene spenner fra det positive til det negative.

Flere opplever at mor har definisjonsmakt i barnevernssaker

Forholdet til barnets mor synes å ha vært avgjørende for det første møtet med barnevernet for flere av fedrene. Dette gjelder spesielt for et par av fedrene med en *dårlig* relasjon til barnets mor, hvor dette har hatt en negativ innvirkning på deres første møte med barnevernet. Flere beskriver en situasjon hvor mor har fortalt ugunstige usannheter om dem som fedre til barnevernet, eksempelvis at de er voldelige mot barna eller mor selv, eller at de har forgrepet seg seksuelt på barna. Dette har påvirket måten de ble møtt på, da saksbehandlerne i barnevernet har trodd på det mor sier: *«Hun [mor] hadde sagt at jeg hadde slått ungene. De [barnevernet] trodde på henne. Ble kalt inn til avhør av barnevernet. De trodde jeg hadde gjort det, ble mistenkeliggjort. [...] ble beskyldt før noe var bevist.»*

En annen far hadde en lignende opplevelse da han ble nektet av barnevernet å møte opp til fødsel fordi mor hadde sagt han utgjorde en trussel for henne og barnet: *«Barnevernet kjente meg på en måte, tenkte dem – gjennom mora. Da det nærmet seg fødsel, fikk jeg beskjed fra barnevernet at jeg ikke skulle møte på fødsel [...] Dukka jeg opp, skulle politiet komme. Her hadde jeg tapt allerede, før jeg hadde snakka med noen.»*

Begge disse fedrene sitter i dag med aleneomsorgen for de involverte barna, fordi mødrene har rusproblemer – noe som først kom fram etter flere møter med ansatte i barnevernet. En far beskriver den første kontakten med barnevernet som svært vanskelig, da han ikke engang nådde gjennom med sin versjon i starten: *«De første møtene var ikke noe artig. De [barnevernet] var klare på at de visste hvordan forholdene var. Mora hadde ansvar [for barnet] helt alene, jeg hadde ingenting. Ble ikke kalt inn på møter eller noe, fordi jeg ikke var anerkjent som far. Moras ord var sannhet.»* Denne faren nådde først ordentlig fram med sin historie da det kom nye saksbehandlere

inn i bildet: «De skiftet saksbehandlere, og da ble alt endret. De som hadde saken til å begynne med, hadde saken til mora. [...] Som regel den første saken du hører, som fester seg.»

En far mener det er veldig synd at man skal mistenkeliggjøres kun i egenskap av å være mann, men har en viss forståelse for at det er mors historie som blir trodd på: «Ord mor ord. Ligger naturlig i oss å tro på mor; er jo som regel gubben som er slem.»

Ikke alle fedre ble involvert i saken fra starten

Det varierer hvorvidt man som far har opplevd å bli involvert i barnevernssaken fra starten av eller ikke. Dette synes først og fremst å **avhenge av forholdet til barnets mor**. De fedrene som på tidspunktet for første kontakt med barnevernet, bodde med mor eller hadde et greit forhold til mor, ble involvert fra starten av. En far som ikke lenger var sammen med mor, forteller at han likevel ble involvert i saken som far med en gang det ble meldt bekymring til barnevernet. I dette tilfellet var det mors psykiatriske behandler som meldte bekymring, og siden forholdet mellom far og mor var godt, var mor interessert i å holde far løpende orientert om egen helsetilstand: «Har kommunisert med eksen og spurt om det er greit at jeg snakker med hennes behandlere. Hun vet at jeg ønsker det beste for sønnen og for henne.»

For et par av fedrene med en dårlig relasjon til barnets mor, var det derimot annerledes. En far, som på daværende tidspunkt kun hadde samvær med barna annenhver helg og var det han selv kaller «godteripappa», fikk ikke vite at barnevernet allerede var involvert før han selv meldte bekymring: «Ved levering etter helgesamvær så jeg at de [mor og ny samboer] var rusa. Da ringte jeg barnevernet på mandag; jeg sa jeg ikke ville sladre, men dere bør ta dere en tur. Da fikk jeg innsyn i saken. Visste ikke at barnevernet hadde innsyn i saken fra før.»

En annen far, som også har opplevd at barnevernet ble koblet inn på grunn av mors rusproblemer, ble heller ikke involvert fra starten. Han hadde brutt med mor like før fødsel og opplevde at mor ga sin versjon av han til barnevernet, uten at han fikk komme med tilsvarende. Resultatet var at han ble bortvist fra fødselen og ikke fikk samvær med datteren før etter flere møter med barnevernet: «De [barnevernet] burde ha snakka med meg med en gang de ble kobla inn i saken, siden jeg var jo faren. Mora fortalte sin historie, de burde spurt meg «stemmer dette her?». Jeg ville være med hele veien, fra graviditeten – også i kontakten med barnevernet. Det ville ikke mora, og barnevernet anså ikke meg som en part. Ble ekskludert fram til ting snudde.»

En tredje far som heller ikke var sammen med eller hadde noe godt forhold til mor, opplevde derimot å bli inkludert av barnevernet fra starten av. Han sier han «ble informert samme kvelden som mor ble funnet døddrukken, til tross for at mor ikke ville involvere far.» I dette tilfellet ble altså barnevernet koblet inn på grunn av mors alkoholproblem, og en bekymringsmelding sendt på grunn av dette. Han forteller at mor fikk flere sjanser av barnevernet til å skjerpe seg, men etter flere avtalebrudd fra mors side fikk han som far full omsorg for gutten.

Fortid og utseende kan bli brukt mot en

Noen av fedrene har selv en fortid med rus og/eller alkohol. Det varierer i hvilken grad de føler denne **fortiden har vært til hinder for dem**. Noen opplever det de beskriver som åpenhet og raushet fra barnevernets side, og et ønske om å forstå dem, hjelpe dem til å bli en best mulig far og få til et godt samarbeid: «Barnevernet fulgte oss hele tiden og kom med støtte. Viste forståelse. Saksbehandlerne støtta både kona og meg i å få meg rusfri og få meg opp på beina.» Andre opplever derimot at ansatte i barnevernet til enhver tid er ute etter å bruke deres fortid mot dem, og at de på bakgrunn

av denne fortiden allerede har gjort seg opp et inntrykk av dem som dårlige fedre: «*Følte ikke jeg ble vurdert i det hele tatt som far, jeg. De prøvde å trampe meg ned, på alle vis. Brukte fortida mot meg. De ville ikke godta det at jeg var en god far.*»

Et par av fedrene har også opplevd at **utseendet deres har hatt betydning** for måten de har blitt møtt på av ansatte i barnevernet. De beskriver hvordan de har følt seg forhåndsdomt, blant annet på grunn tatoveringer og ringer i ansiktet: «*Følte jeg fikk øya på meg, med klesstil, tatoveringer, smykker, ringer. Følte meg forhåndsdomt.*» En annen far sier: «*Selvfølkelig med meg, som kanskje ser litt annerledes ut – ringer i øra og.. Jeg er meg selv. Helt åpen om fortida mi, den er ganske ekstrem, men det er ting jeg ikke kan gjøre noe med. Greit nok at det forfølger meg til en viss grad, men man må da kunne vurdere.. ingenting som indikerte at gutten ikke hadde det bra.*» Denne faren opplevde at ansatte i barnevernet kun var ute etter å finne feil ved han som far, på grunn av hans tidligere rushistorikk.

Hvor ressurssterk man er, har hatt betydning for flere

Hvor ressurssterk man er, har også hatt betydning for et par av fedrene i deres første møte med barnevernet. En far forteller at det i møtene med barnevernet er en del bruk av vanskelige ord og begreper og mye juridisk prat, noe som ikke alltid er like lett. Flere har et inntrykk av at **hvor god man er til å snakke for seg**, kan ha mye å si for saksbehandlingen: «*Hvis jeg ikke hadde snakka så godt for meg, hadde jeg tapt.*» Den samme faren mener det er synd at det er slik at far kun vurderes som en god omsorgsperson dersom han er god til å snakke for seg: «*Barnevernet burde gjort litt for å sjekke ut litt, om far faktisk vil være involvert. «Stemmer det som mora sier?» [...] Den tanken om at mødre er best for barnet – jeg er uenig. Kjenner flere som har opplevd at de som fedre ikke har noe å komme med.*»

Økonomiske ressurser kan også ha betydning, blant annet for hvor lett det er å gå til en eventuell rettssak. En far sier: «*Jeg har ganske greit med ressurser, jeg hadde råd til å ta ut rettssak for å få alt på stell. Hvis jeg ikke hadde hatt råd til dette – hva hadde skjedd da? Da hadde han [sønnen] vel blitt hos mora da. [...] Takke meg til for at jeg har de ressursene jeg har hatt.*»

Åpenhet skaper tillit og er viktig for et godt samarbeid

Et par fedre med historie med rus og/eller kriminalitet forteller at de selv har vært opptatt av å være **åpen om sin fortid** og legge all informasjon på bordet overfor barnevernet og saksbehandlerne der. Dette har hatt meget positive konsekvenser for det videre samarbeidet med barnevernet. En sier: «*Valgte å spille med åpne kort. Følte at jeg fikk mye igjen for dette; barnevernstjenesten fikk et helt annet tillitsforhold til oss, eller meg som far.*» Den samme faren, som selv var i et avrusningsprogram, forklarer at han opplevde å få tålmodighet og støtte fra barnevernet, som betaling for sin åpenhet – til tross for at han gikk på noen smeller underveis: «*Jeg tøyde strikken langt, men allikevel valgte de å støtte meg og mente dette skulle gå bra. [...] Barnevernet fulgte hele tiden og kom med støtte. Viste forståelse.*»

En annen far, som forteller at både han og mor hadde noen kriminalitetshistorier bak seg, sier at de valgte å spille med åpne kort i et møte på helsestasjonen før sønnen var født. «*Vi var dønn ærlig med dem, og de sa de måtte sende bekymring. De var nødt til det, men vi hadde vårt på det rene. Var samarbeidsvillige. Ingen vits å være uærlig med barnevernet, for de kommer til å finne ut av rullebladet ditt uansett.*»

En tredje far sier det til syvende og sist står på far selv, dersom han har et rusproblem. Han må selv være motivert for å bli bedre, og her ligger det ikke noe ansvar på barnevernet, etter hans mening: *«En del pappaer er ikke interessert i å bli bedre i det hele tatt. Da spiller det ingen rolle hva barnevernet gjør.»* Han selv opplevde kombinasjonen av egen motivasjon for å gå i behandling og god støtte og oppfølging fra barnevernet, blant annet i form av felles ansvarsgruppemøter med alle involverte parter og sakkyndige, som meget positivt: *«I min situasjon har jeg vært interessert i å bli bedre. Ansvarsgruppemøtene, hvor folk samles, har vært veldig viktig og givende.»*

Oppfølging og tiltak

Det er **stort spenn også i hvilken oppfølging de ulike fedrene har fått** fra barnevernet, samt hvor fornøyd de er med den oppfølgingen de har fått. Noen har nesten ingenting negativt å si om sin kontakt med barnevernet, og har opplevd oppfølgingen de har fått, utelukkende som en positiv ressurs: *«Vår erfaring har bare vært bra.»* For andre har tiltakene kanskje ikke truffet helt, selv om det er tydelig for dem at intensjonen er god: *«Litt blanda det der, intensjonen er fin. [...] Noe positivt kommer jo ut av det.»* Andre igjen er svært misfornøyd med måten de har blitt fulgt opp på av barnevernet: *«Alt, alt burde vært gjort annerledes. Skandalesak.»*

En far sier at det fra barnevernets side ikke er så mye direkte oppfølging, men at de heller henviser til andre instanser hvor man kan få hjelp og bli fulgt opp: *«Barnevernet i seg selv gjør ikke så mye, dirigerer til andre.»* Flere av fedrene nevner oppfølging de har fått andre steder, ofte på henvisning av barnevernet.

«Barnas stasjon står til en 6-er»

Med tanke på at samtlige fedre ble rekruttert på bakgrunn av sin tilknytning til Barnas stasjon, er det kanskje ikke så overraskende at flere nevner nettopp **Barnas stasjon** på spørsmål om oppfølging. Flere har enten blitt direkte henvist til tiltak der, tipset om dette stedet, og/eller møtt ansatte/frivillige derfra hos barnevernet som har fortalt dem om de ulike tilbudene som finnes der.

Fedrene og deres barn/familier har benyttet seg av **ulike tilbud på Barnas stasjon**, blant annet pappagrupper (*«samtalegrupper med andre fedre i samme situasjon»*), foreldregrupper, og barnegrupper (*«Veldig positivt, de snakker om følelser. Ikke så enkelt for meg å snakke med dem om dette»*), samt de uformelle miljøtilbudene som lunsj, middag og turer ulike steder.

Flere av fedrene er **svært fornøyd med Barnas stasjon og de ansatte de har møtt der**. En far fikk i et møte med barnevernet treffe to ansatte fra Barnas stasjon og høre litt om hva de gjorde der. Videre ble han og familien tilbudt å bli med i Barnas stasjon, noe han takket ja til og aldri har angret på: *«Takka ja, og det er en opplevelse jeg ikke ville vært foruten.»* Selv om han i starten var litt skeptisk til å bli *«overvåka som forelder»*, skulle dette tilbudet vise seg å være svært passende for han selv, gutten og guttens mor: *«[...] det fineste jeg har vært med på. Bare gode lovord om tida med dem. Fine folk, gode opplever – helt fantastisk egentlig.»* Han forteller at de blant annet har gått på middag en gang i uka, vært med på utflukter, lengre turer og ferier, samt diverse arrangementer – sammen med andre barn og andre foreldre; *«Viktig for oppfølginga, den rette oppfølginga for oss.»*

En annen far har også lovord å si om Barnas stasjon: *«Veldig behagelig og trygt å komme hit. Her er det åpent. Man kan være helt åpen om alt.»* Spesielt synes han tilbudet om en egen pappagruppe har vært positivt: *«Veldig positivt med egen fedregruppe, eget fokus. [...] Var en periode hvor ting var tungt for meg, med mor og alt, pappagruppe var eneste stedet for meg. Var ikke noe tilsvarende tilbud andre steder.»*

En tredje far forteller at det i deres tilfelle ble fattet et vedtak om kontakt med Barnas stasjon av barnevernet. Både han selv og barna har deltatt på samtalegrupper der, og han sier det er et sted de alle trives. Han konkluderer med at «*Barnas stasjon står til en 6-er.*»

Noen av fedrene har imidlertid **blandede erfaringer med Barnas stasjon**. En far som deltok i samtalegrupper for foreldre til barn med utfordringer, sier at hensikten var god, og at han likte de ansatte på Barnas stasjon. Likevel syntes han samtalene fungerte litt mot sin hensikt: «*Jeg syntes nesten det var belastende noe av det som var i de gruppene der. Du ble eksponert for en del ting som var en tilleggsbelastning på kroppen. Fikk mye jeg ikke trengte i livet mitt. Syntes ikke det var enkelt det at vi var amatører.*» Dette forklarer han med at gruppen var sammensatt av så ulike foreldre med så ulike utfordringer, at det ble vanskelig å foreholde seg til alt som kom fram i disse gruppene: «*Både folk som åpenbart var pedofile, og folk som hadde blitt banka [...] Syntes nesten det var ubehagelig noe av det man ble eksponert for [...] mista nattesøvn av det.*»

En annen far, som også har deltatt i pappagrupper på Barnas stasjon, sier han synes disse samtalene kan bli lite konkrete, og at det blir for mye fokus på følelser: «*Hvis gutten får et raserianfall: «Dette skal du gjøre»: Ikke: «Hva føler du, hva tenker du?».*»

Ulike erfaringer med øvrig oppfølging og hjelpeapparat

Fedrene nevner også en god del annen type oppfølging de har fått, ofte via barnevernet. Et par av fedrene har vært i **kontakt med BUP, med ulike erfaringer**. To av fedrene forteller at både de selv og barna har gått til samtaler på BUP og i dinosaurskolen. En av fedrene opplevde fokuset på å snakke om følelser som positivt, mens den andre faren er svært misfornøyd med tilbudet hos BUP: «*Ikke noe helhetlig opplegg.*» Han syntes ikke sønnen ble forstått og fulgt opp på en god måte, og at det var dårlig med informasjon om hva som fantes av tilbud: «*Har hørt i ettertid at det finnes noen grupper, men vi fikk ingen informasjon. Ble litt stykkevis og delt.*»

En tredje far, som har meget dårlig erfaring med barnevernet, har derimot god erfaring med BUP og de sakkyndige han møtte der. Han savnet blant annet hjelp fra barnevernet til å få en utredning på sønnen, noe BUP bisto med: «*[...] ble BUP ble kobla inn. Da ble han utreda. Det viste seg at han hadde en hjerneskode etter fødsel.*» Den samme faren forteller om meget dårlig kommunikasjon og samarbeid med barnevernet og saksbehandler der, blant annet i spørsmålet om hvorvidt sønnen burde bo på barnehjem eller hos han selv, noe som endte opp som en sak i fylkesnemnda. I fylkesnemnda fikk han støtte blant annet fra barnepsykologer fra BUP, noe som resultaterte i at barnevernet tapte saken, og han fikk omsorgsrett for sønnen. Ikke minst var hjelpen han fikk fra BUP da sønnen fikk psykiske problemer, viktig: «*Ungen trua med å ta livet sitt, da de starta med fylkesnemndsaken. Jeg måtte ta kontakt med BUP. Veldig vanskelig for meg å håndtere, at en 10-åring truer med å ta livet sitt. Har jobba mye sammen med BUP.*»

En av fedrene forteller at han har svært **positiv erfaring med Kråkeslottet**, et tilbud om åpen barnehage for barn under ett år. Her har han vært mye med begge barna. De som familie har også fått tett oppfølging av en kontaktperson fra Kråkeslottet, som blant annet har vært på hjemmebesøk både før og etter fødsel: «*[...] kom også hjem til oss en gang i uka. For å støtte mor da, trygge henne i den nye morsrollen.*» Han beskriver samarbeidet mellom Kråkeslottet på den ene siden og Barnas stasjon, Helsestasjon og Barnevernet på den andre, som veldig godt: «*Kontaktperson på Kråkeslottet satt mer eller mindre i samme (kontor)landskap som de i barnevernet. Veldig praktisk, for da kunne vi spørre henne om ting.*» Dette har hatt spesielt mye å si fordi det har vært litt uklart hvordan de skal

ta direkte kontakt med barnevernet. Informasjon om hvem man kan kontakte i barnevernet dersom det skulle være noe, er noe han ikke husker å ha fått, men som han heller ikke har savnet så lenge kontaktpersonen i Kråkeslottet har vært så enkel å kontakte: *«Litt usikkerhet knyttet til hvordan ta kontakt med vår kontakt i barnevernet, men vi hadde en annen kanal.»*

Et par av informantene fra Trondheim har også vært i kontakt med **Lade behandlingssenter** og familieavdelingen der, først og fremst fordi barnets mor har vært i rus- eller psykiatribehandling. En far forteller at kontaktpersonen han fikk på familieavdelingen der, har betydd mye for han: *«[...] gikk til samtaler med han tett. For å tømme hodet, så det ikke skulle renne over. Han har vært en kjempegod samtalepartner, veldig dyktig mann å ha med seg.»* Ulike samspillsveiledere fra Lade var også en viktig støtte for han da saken knyttet til omsorg for sønnen ble tatt til fylkesnemnda: *«De vitna i fylkesnemnda alle sammen, mot barnevernet.»* En støtte som betydde svært mye for han i en krevende situasjon: *«Styrka meg, jeg fikk medhold i alt.»*

Rusprogram – på godt og vondt

Flere fedre har også **erfaring med oppfølging i form av et rusprogram**, enten knyttet til dem selv eller barnets mor. Erfaringene herfra er varierende. Fedrene som selv har gått i rusbehandling, sier de har opplevd dette som et positivt tiltak fra barnevernets side. For dem har det vært tydelig at de må velge mellom rusen eller foreldrerollen (*«Omsorg var ikke forenlig med rus.»*), og egen motivasjon for å slutte med rus har derfor vært stor. Motivasjonen for å legge ned en innsats selv, kombinert med god støtte og raushet fra de ansatte i barnevernet har gjort at de har lyktes: *«Barnevernet fulgte opp hele tiden og kom med støtte. Viste forståelse. Saksbehandlerne støtta både kona og meg, i å få meg rusfri og få meg opp på beina.»* Også en annen far, som var i behandling for alkoholmisbruk, er takknemlig for at barnevernet var på banen i denne tiden: *«Var ille da jeg hadde det dårlig, da var det bra at barnevernet var innkobla.»*

En far som har erfaring fra rusbehandling gjennom at barnets mor har gått i dette, har **mer blandede erfaringer**. Han synes denne behandlingen ble for regimestyrt og firkantet og virket mot sin hensikt: *«De fulgte et standardregime, og fulgte opp henne med tanke på testing osv. Førte kanskje til at hun ble mer syk.»* Dette «regimet» beskriver han som traumatiserende for barnets mor, som i utgangspunktet var psykisk syk og slet med å håndtere hverdagen, og som, ifølge han selv, ikke hadde et rusproblem: *«Vil ikke kalle det rus, men ... Var noe med, ble betrakta som rus av barnevernet. Kall det «egenmedisinering».»* Han sier videre at både han og barnets mor har forståelse for at man i slik behandling må følge en «standard tilnærming», men han er likevel kritisk til virkningene dette hadde: *«Hun skjønner jo det at de har en tilnærming til enkelte ting, men det gjorde ikke henne noe friskere i den perioden.»*

Et godt samarbeid med andre instanser er viktig for å se helheten

Hvordan barnevernets samarbeid med andre instanser og sakkyndige har vært, har for flere fedre vært avgjørende for hvor fornøyd de er med sin kontakt med barnevernet. Flere fedre beskriver **viktigheten av å se «helhetsbildet»**, og av å legge dette til grunn i vurderingen av hvordan den videre oppfølgingen bør være. Hvorvidt barnevernet har lyktes med dette, er imidlertid varierende.

En far, som hele veien i sin kontakt med barnevernet har deltatt på **ansvarsgruppemøter** med både barnevernet, Nav, familieavdelingen på Lade, psykolog og fastlege, sier dette samarbeidet de ulike instansene imellom har vært uvurderlig: *«Hvert fall 90 prosent [av grunnen til at det har fungert så fint] skyldes at det har vært folk rundt omkring som har hjulpet til. Barnevernet har vært flinke til å*

hente inn andre. Har hatt store møter hvor alle har vært nærværende samtidig. Ekstremt viktig. De får snakke med hverandre, og oss samtidig. I stedet for at informasjon ligger rundt. Helt avgjørende for at det har gått bra.» Innhenting av **all relevant og korrekt informasjon**, eksempelvis fra fastleger, er noe flere trekker frem som viktig. En annen far har nemlig erfaring med at dette ikke alltid er gjort, noe som resulterte i diverse misforståelser mellom han og barnevernet: *«Ble kalt inn til barnevernet og kalt løgner, de mente jeg hadde rusa meg [...] Må være flinkere til å være sikre på at taushetsplikt blir overholdt, og at informasjon de henter inn, er riktig.»*

Det å **samarbeide med andre instanser og sakkyndige** for å få avdekt helhetsbildet, er noe et par av fedrene savner i sin kontakt med barnevernet. En far, som sliter med å få seg jobb, og som ønsker familiegjengenforening med mor i Iran, savner at barnevernet samarbeider mer med Nav og UDI. Han skulle ønske barnevernet kunne *«gi råd til andre organer til hvordan de skal hjelpe familier til å samle seg, og komme fortere i jobb»*. Spesielt mener han at arbeidet med å få til en familiegjengenforening, er noe barnevernet burde vært mer delaktig i, selv om han presiserer at han er usikker på hva som egentlig ligger i deres makt: *«Hvorfor kan ikke barnets mor komme hit? Barnet må lide. Dette er barnevernets oppgave. De skal se at barnet trenger både far og mor [...] For at en familie skal fungere, må den være samlet.»*

Også en annen far sier at han savner *«en person som ser helheten»* i sitt samarbeid med barnevernet. Han bor ikke lenger sammen med barnets mor, som er psykisk syk og sliter med å mestre hverdagen, men ender ofte opp med å være den som må bistå henne med ulike praktiske ting. Det han savner, er **en slags rådgiver** til barnets mor, en som følger henne opp, gir korreksjoner og stiller krav. Det er ikke alltid like hensiktsmessig at det er han som tar denne oppgaven: *«Nå er det bare jeg som gir korreksjoner. Jeg håndterer det fint, men ikke alltid jeg har håndtert det like fint. Ofte en kime til konflikt.»* Han mener systemet ikke fungerer, og at man ofte er prisgitt enkeltpersoner. Hvorvidt det er barnevernets oppgave å stille med en slik rådgiver eller behandler som kan følge opp tett, er han usikker på, men behovet for dette er i allefall stort: *«Det jeg savner, er noen som ser ting i en sammenheng over tid. Om det er barnevernet eller familievernkontor, eller ett eller annet. Noen som følger en familie over tid og kjenner folkene [...] Det kunne nok spart samfunnet for mye. Mange som går og stanger i Nav-systemet som kunne vært ute i virke.»*

For en far som har svært negative erfaringer med barnevernet, handler dette dårlige inntrykket mye om at barnevernet har vært dårlige til å samarbeide med andre sakkyndige. Hans sak endte opp i fylkesnemnda, fordi de ansatte i barnevernet ikke var lydhøre overfor psykologer fra BUP og samspillsveiledere fra familieavdelingen på Lade. Dette mener han er svært kritikkverdig, og kunne i verste fall fått fatale følger: *«De må høre på andre instanser som er kobla inn. Ikke gå over hodet på BUP og annet fagpersonell som eventuelt er kobla inn i bildet. Være pliktig til å lytte. Må være grundig til å sjekke opp; ikke bare synsing, ikke bare tro. Når det gjelder unger, bør man vite. De er skjøre skapninger, ungene våre. [...] Barnevernet kan ikke overprøve andre sakkyndige. Det at de sitter i den maktposisjon, det er livsfarlig – rett og slett. Det skal ikke være lov at barnevernet overprøver fagpersonell.»*

Oppfølging fedrene savner

Oppfølgingen man har fått fra barnevernet, er som tidligere nevnt, varierende. Noen er fornøye og har lite å utsette på oppfølgingen, andre er mindre fornøye. Av konkrete oppfølgingstiltak man savner, blir det blant annet fra et par av alenefedrene nevnt at de **savner støtte og praktisk bistand i forbindelse med samvær** mellom mor og barn. En far forteller at han ikke kan la mor ha samvær med

barna uten andre til stede. Tilsyn er imidlertid noe han må ordne med selv, fordi barnevernet ikke tar ansvar for dette så lenge mor ikke ønsker samarbeid med barnevernet, og så lenge det ikke foreligger bevis på at mor er rusmisbruker: *«Hun må være i systemet og gi godkjennelse til at BUFetat går inn med tilsynsperson. Det skulle vært et system der; i og med at mor er som hun er, burde BUFetat være mer støttende til meg.»* Han forteller videre at forrige samvær mor hadde med barna, ble gjennomført på et kjøpesenter hvor han selv satt i parkeringskjelleren og hadde kontroll på bilen. Opplevelsen ble svært ubehagelig og stressende både for han selv og for barna.

Også en annen alenefar etterlyser gode løsninger fra barnevernet når det er snakk om samvær: *«Mandatet deres [barnevernets] er kun hvis det er fare for barnet eller barnets helse. Samvær må du ordne selv.»* Moren til sønnen har alkoholproblemer og er vanskelig å gjøre avtaler med og stole på. Flere ganger har han opplevd at avtaler om henting og levering er brutt, noe som til syvende og sist rammer sønnen hardest: *«Samvær siste åra har vært veldig turbulent [...] Massivt med stress for han [sønnen]»*. Når dette skjer, har faren tatt kontakt med barnevernet som har svart: *«Dette fikser du, vi kan ikke gjøre så mye, du må ta det til retten.»* Faren har flere ganger etterspurt at de tar kontakt med mor for å legge press på henne, blant annet når sønnen ikke har blitt sendt hjem til avtalt tid. Svaret han da har fått, er *«Du får vente, eller bare hente han»*. Kun ved én anledning, hvor sønnen ikke dukket opp til avtalt tid på flyplassen, tok barnevernet en telefon til mor, hvorpå mor møtte opp med gutten. Dette savner faren mer av fra barnevernet; *«De er så handlingslamme at det er til å få vondt av.»*

En annen far har også **dårlig erfaring med bruk av tolk i barnevernet**. Kona hans er fra utlandet og har hatt bruk for tolk i sin kontakt med barnevernet, med vekslende utbytte. Hans erfaring er at, slik tolketilbudet er i dag, er det bedre å gjennomføre møtene uten tolk: *«Har erfart at tolken for kona er elendig, har måttet avbryte møte.»*

Saksbehandler og kontakten med barnevernet

På samme måte som fedrene har ulike erfaringer fra barnevernet generelt, har de også **ulike erfaringer fra sine møter med barnevernets saksbehandler**. Noen beskriver sine saksbehandlere i positive ordelag, mens andre skulle ønske seg at de hadde blitt møtt på en annen måte.

Viktig å bli møtt med et åpent sinn og bli behandlet som et menneske

Det aller første møte med saksbehandler, og måten man blir møtt på her, beskrives av flere som veldig viktig. Om man føler man blir **møtt som et medmenneske og med et åpent sinn**, eller om situasjonen mer bærer preg av et avhør, har mye å si for den videre kontakten. En far sier det er **viktig å tilpasse måten man møter folk på, til det enkelte menneske**. Han selv opplevde det første møtet med barnevernet og saksbehandler som svært ubehagelig. Han følte seg mistenkeliggjort og forhånds dømt, og slet med å nå igjennom med sin versjon av saken: *«Som å gå inn i lokale og ha foredrag for 500 stykk, litt den følelsen. Ikke alt som kommer ut, som er det man vil komme ut med.»* Saksbehandlers krasse tone gjorde at han ikke fikk forklart seg slik han hadde ønsket: *«Man må tilpasse saksbehandling til den enkelte. Feil taktikk overfor meg; jeg var ikke sint eller frustrert. Burde gjort det mer saklig.»*

En annen far, som ble innkalt til avhør hos barnevernet fordi barnas mor hadde fortalt usannheter om han, mener noen saksbehandlere kanskje bør *«endre retorikken litt»*: *«Heller ikke politiet avhører folk sånn; to som sitter og stirrer deg i øya. Jeg fikk piggene ut.»* Følelsen av å bli forhånds dømt

allerede før man har fått forklart seg, mener han at er ufordelaktig for alle parter: *«Fikk ikke tid til å argumentere mot, kom en bølge med beskyldninger. Jeg ble helt satt ut.»*

Ikke alltid likebehandling av far og mor

Det varierer hvorvidt fedrene har følt seg likebehandlet eller forskjellsbehandlet av saksbehandler, sammenlignet med barnets mor. I de tilfellene hvor kontakten med barnevernet er opprettet på grunn av mors psykiske helse, har ikke fedrene følt seg forskjellsbehandlet i negativ forstand. Dette skyldes først og fremst at det er nettopp mor som har vært i «søkelyset», og de har ikke følt seg vurdert på den samme måten: *«Det var ikke en truende situasjon for meg. Hun [mor] var den som ble «angrepet»». En annen sier: «Vi er i en situasjon hvor mor blir veldig stum, spesielt med helsepersonell, så jeg må ta litt over. Jeg ble absolutt sett [...] Ingen forskjellbehandling.»*

Heller ikke de fedrene som selv hadde et eksplisitt rusproblem eller en kriminell historie, mener de ble forskjellsbehandlet på noe urettferdig vis. En far som gikk i behandling for alkoholmisbruk, sier han er veldig fornøyd med måten han ble behandlet av barnevernet på: *«De vi hadde, var veldig forstående. Bare positivt om barnevernet [...] synes alltid de har hørt på hva jeg sier også.»* En annen sier: *«[De har vært] imøtekommende, åpne, åpne for forslag fra meg. Reale, har ikke vært fordomsfulle eller hatt innsnevret syn på mine utfordringer.»* Felles for disse fedrene er at de er helt tydelige på at de trengte hjelp og trengte å bli stilt krav til, og de sitter igjen med en opplevelse av å ha blitt imøtekomet av barnevernet på dette behovet.

Noen av fedrene som har vært i kontakt med barnevernet på grunn av mors rusproblemer, og som har en dårlig relasjon til mor, har imidlertid **en opplevelse av forskjellsbehandling**. For et par fedre var dette først og fremst knyttet til den aller første kontakten med barnevernet, hvor mor hadde fortalt stygge usannheter om dem som fedre, og det ble ord mot ord. Da opplevde de at **mors ord var sannhet** i barnevernets øyne. En far sier: *«Føler ikke fedre har så mye de skulle ha sagt. Enkelt for mødre å komme med beskyldninger. Enkelt å sverte. Sikker på at mors ord veier tyngst. Skjønner det litt, men det er ikke sånn det skal være. Hvorfor skal hun ha et tyngre ord enn pappaen? Hvis det skal være likestilling, skal ikke det der være noe annerledes? Ser meg rundt og ser mange fedre som er flinkere med barna sine enn mødrene.»*

Tre fedre som først opplevde å bli mistenkeliggjort og forhåndsdomt av barnevernet på grunn av historier fra barnas mor, sier denne forskjellbehandlingen begrenset seg til den aller første kontakten. En far forteller at det skjedde et skifte i det han fikk omsorgen for barna: *«Den overgangen hvor barna ble ført over til meg: Som de skrudde på en bryter, plutselig var jeg ikke så verst likevel. Før var jeg voldelig i deres øyne, men nå føler jeg at jeg har blitt tatt imot med et smil. Bare positivt å si om dem etter jeg fikk omsorgen. De tror helt og fast på det jeg sier.»* En annen far opplevde noe tilsvarende, da barnevernet vitnet til hans fordel i rettssak mot barnets mor: *«Da, den dagen, da følte jeg at jeg vant barnevernet over på min side. Det skjedde noe. Da ble jeg glad. Trenger ikke noe sterkere argument enn det i en rettssak, står veldig sterkt.»* Selv om disse fedrene har forståelse for at ansatte i barnevernet må ta det på alvor når mor sier at far er voldelig mot barn og/eller mor, skulle de ønske de hadde blitt møtt med et mer åpent sinn.

En annen far forteller at han har hatt en del utfordringer opp igjennom årene knyttet til sønnens samvær med en mor med alkoholproblemer. Han som far har eneansvar for barnet, men ønsker for sønnens del at kontakten med mor blir opprettholdt. Dette har ikke alltid vært like lett, da mor er svært vanskelig å samarbeide med, bryter avtaler og lyver til både han og barnevernet. Faren mener

ansatte i barnevernet har vært altfor tålmodig med mor og gitt henne for mange sjanser: «*Hun har manipulert dem [barnevernet] underveis. De vet at de blir manipulert, men gir henne en sjanse til, og en til. Hvis det hadde vært en alkoholisert mann, ikke fortell meg at de hadde sett gjennom fingrene på det.*» Denne faren er altså sikker på at situasjonen hadde vært en annen dersom det var han som far som hadde et rusproblem. Da tror han ikke han hadde møtt den samme forståelsen og velviljen fra barnevernet, som han mener stiller **strengere krav til fedre enn til mødre**: «*100 prosent sikker på at hvis jeg hadde holdt igjen gutten i Oslo, om det hadde vært motsatt, så hadde dem gjort noe. [...] Er sterk i ordene, men jeg mener jeg blir behandlet på en annerledes måte enn som kvinne.*»

En far mener det er en del **tradisjonelle tanker og holdninger** som fortsatt henger igjen, og at mange – også i barnevernet – kanskje tar det for gitt at mor er den beste omsorgspersonen og den som bør ha ansvaret for barna: «*Gammel tanke: mor som er omsorgspersonen, ansvarlig, den som gjør det riktige. Hvis man skiller seg, er det mora som skal ha ungene. Føler det henger igjen mye ennå. Ofte mor som får ungene. Den tanken om at mødre er best for barnet – jeg er uenig. Kjenner flere som har opplevd at de som fedre ikke har noe å komme med. Med mindre de har bodd med mora og har delt ansvar. Jeg hadde ikke det, så jeg sto på bar bakke.*»

Viktig at saksbehandlingen er grundig, rettferdig og redelig

At saksbehandlingen er grundig, rettferdig og redelig, er svært viktig for fedrene. Og det er nettopp dette som for flere har vært **avgjørende for hvorvidt de sitter igjen med et godt eller dårlig inntrykk av barnevernet**.

En far, som er godt fornøyd med sine saksbehandlere, sier denne tilfredsheten blant annet skyldes at saksbehandler har vært **grundig i sin dokumentasjon**. Spesielt har dette vært viktig når de har byttet til en ny saksbehandler: «*Handler om bevissthet på «hvordan vil dette se ut for nestemann som leser?».* Kan jo være man ikke stoler på det foreldrene selv sier, og da tyr man til det kollegene sier/skriver.» Så lenge saksbehandlingen er vel dokumentert, slepper man å oppleve mistenkeliggjøring fra nye saksbehandlere. Utover dette legger han også til at saksbehandlerne var imøtekomende, lydhøre og ga uttrykk for å bry seg; «*hører på hva familien synes og har behov for. Tenker på hva som er barnets beste. Vise at man bryr seg, det er viktig.*»

For et par av fedrene med dårligere erfaringer fra barnevernet, handler dette blant annet om at de opplevde saksbehandlingen som **urettferdig**. For noen var dette begrenset til de første møtene, hvor de opplevde at saksbehandler tok mors parti, før det etterhvert snudde. For andre er forholdet til barnevernet og saksbehandlerne der, fortsatt dårlig. Spesielt én far, som har opplevd at en sønn ble plassert i fosterhjem og en annen i barnehjem, synes ikke vurderingen barnevernet gjorde av han som far, var verken grundig eller rettferdig: «*Følte ikke jeg ble vurdert i det hele tatt som far, jeg. De prøvde å trampe meg ned, på alle vis. Brukte fortida mot meg. De ville ikke godta det at jeg var en god far.*» Han fikk støtte fra både psykologspesialister fra BUP, overlege, sosionomer og samspillsveiledere fra Blå Kors, men forteller at saksbehandlerne i barnevernet lukket ørene for det de hadde å si: «*Barnevernet gikk imot alt, hørte ikke på noe som helst, hørte ikke på BUP, ikke på Lade – kjørte sitt eget løp.*»

Praksiserfaring og livserfaring er viktig i møte med mennesker

Noen fedre nevner at **saksbehandlerne i barnevernet har stor makt**: «*Er så kraftig og stort system – så mye makt. De har mulighet til å bruke mye makt, uten egentlig å vite hva det er snakk om.*» Dette er noe flere opplever som skremmende, og som gjør at de blir litt satt ut i møte med barnevernet:

«Er du en person som ikke er så flink til å snakke for deg, blir du straffa for det. Når jeg kommer ned der, blir jeg litt satt ut. På grunn av makta dem har, redd for hva de kan gjøre.» En annen sier: «Det at de sitter i den maktposisjon, det er livsfarlig – rett og slett.» I lys av dette skjeve maktforholdet, blir det desto viktigere at saksbehandler **møter deg som et menneske og bruker skjønn i sine vurderinger.**

En far påpeker spesielt viktigheten av at saksbehandlerne har både **praksiserfaring og livserfaring.** Han synes et par av de saksbehandlerne han selv har hatt, er for unge: «Mange unge folk som sitter ned på der og skal bestemme over livene til eldre.» Han mener det er viktig med en lang utdanning med mye praksis; «kanskje samme læringsperiode som en lege?» Ikke minst er det viktig med litt livserfaring: «Livserfaring er veldig viktig, spør du meg, når du skal jobbe med mennesker. Det har du ikke når du akkurat har bikka 20. Kan ikke ta kontroll over andre folks liv.»

Viktig at saksbehandler er tilgjengelig

Flere av fedrene påpeker også viktigheten av at saksbehandler er **tilgjengelig og enkel å ta kontakt med.** For noen har en saksbehandler som har vært nettopp tilgjengelig, utgjort en stor forskjell for dem i en ellers krevende situasjon: «Hatt en jeg har snakka med; saksbehandler [Navn] kan jeg ringe til om alt.»

En far påpeker at det han savner i oppfølgingen fra barnevernet, er nettopp en person som kan være litt ekstra «på» han som far og følge ham opp: «Ingen sak opp mot meg som far. Savner litt oppfølging, den kontakten at de kan ta en telefon og spørre hvordan det går.» En annen far har en slik kontaktperson på Kråkeslottet og savner derfor ikke dette fra barnevernet, men sier det hadde vært vanskelig å ta kontakt dersom han hadde ønsket det: «Litt usikkerhet knyttet til hvordan ta kontakt med vår kontakt i barnevernet [...] Jeg tror ikke jeg hadde noe kontaktinformasjon.» Han sier videre at det kanskje hadde vært en idé for saksbehandler å dele ut et vitsett kort, sammen med en oppfordring om å ta kontakt om det skulle være noe.

En tredje far sier det hjelper lite å ha en dyktig saksbehandler hvis ikke vedkommende er lett å få tak i: «Nå har jeg en flink saksbehandler uten å nå henne.» Noen har dessuten opplevd å vente lenge med å få svar på epost, eller har måttet møte opp på kontoret og vente i flere timer. En far hadde også problemer med å få tak i saksbehandler fordi vedkommende hadde sluttet: «Sendte en melding, som jeg aldri fikk svar på. Viste seg at saksbehandler hadde slutta, uten at det hadde blitt sendt videre.»

Savner flere mannlige saksbehandlere

Noen av informantene påpeker at **alle saksbehandlerne de har møtt i barnevernet, har vært kvinner:** «Hvis det jobber menn der, har jeg ikke sett dem.» En annen sier at det «blir litt «kjerringstyrt», føler meg litt uglesett». En tredje far sier dette er noe han ikke har tenkt så mye over, men at han ofte har vært den eneste mannen, både i møte med barnevernet og med annet hjelpeapparat: «Har ikke tenkt så mye på det. Også eneste mannen på Kråkeslottet, og eneste her [på Barnas stasjon] nå. Vi er litt i mindretall.»

Et par av fedrene **skulle gjerne møtt flere mannlige saksbehandlere** på sin ferd i barnevernet: «I min situasjon har jeg bare møtt damer i barnevernet. Skulle gjerne møtt en mann». Denne faren begrunner dette ønsket med at det er vanskelig for han som far å nå inn i det fellesskapet kvinner har seg imellom, og at man kanskje ikke alltid føler seg like forstått som mann. I tillegg handler det for han om likestilling: «Føler mødrene får lettere kontakt med andre damer og mødre. Jeg når ikke inn i

det fellesskapet. Behov for flere menn. Det gjelder i barnehage og SFO, osv. også. Flere menn i barnevernet er kjempeflott, både for voksne og barn. Bør ha begge rollemodeller – likestilling.» En annen far sier: «Hvis det bare er mødre rundt bordet, man lager kanskje enda høyere murer, blir enda mer skeptisk.»

En forteller at det alltid har vært to saksbehandlere til stede i hans møter med barnevernet, og at dette alltid har vært to kvinner: *«Alltid to saksbehandlere, alltid to kvinner. Jeg har tenkt at det sikkert er så mye overgrepssaker, at det er derfor de bare er damer.»* Også en annen far har samme erfaring. Selv om han understreker at dette ikke har vært negativt, og at de som familie er fornøyd med de kvinnelige saksbehandlere og oppfølgingen de har gitt, synes han det er på sin plass med flere mannlige saksbehandlere. Han mener en **mulig løsning kan være å ha både en mannlig og en kvinnelig saksbehandler til stede**, i allefall i det første møtet mellom foreldre og barnevernet: *«Hadde vært fint å ha en mann der, kanskje både mann og dame første møtet. Sånn som parterapi. Hvert fall helt i starten, til man føler seg trygg. Ressurskrevende å alltid være to, men sånn for å komme i gang.»* Han forteller at første møte med barnevernet kan være litt skummelt, og at det derfor er ekstra viktig å føle seg trygg på at man blir sett, hørt og forstått: *«For å lage en trygg start når man får en sak. Når barnevernet blir kobla til, er det jo på grunn av en bekymringsmelding, starter jo på et negativt sted. Viktig at begge foreldre føler seg trygge i første møte.»* Han tror det er viktig for mange mødre å møte en kvinne og tilsvarende viktig for fedre å møte en mann: *«Forskjellen mellom mann og kvinne blir størst når det gjelder barn, da får man ulike roller [...] Ha med seg en mannlig ansatt. Kan skjønne at det kan være vanskelig for mor, men kan være støttende for far».*

En annen far mener mannlige ansatte i både barnevernet og på Barnas stasjon er **viktig for at man skal føle seg forstått som far**: *«De er mer praktiske, mer konkret. Vi kommuniserer på en bedre måte. Det vet jeg; hadde blitt forstått bedre.»*

Fedrenes råd til barnevernet: Hvordan kan barnevernet møte fedre på en best mulig måte?

Avslutningsvis ble alle informantene spurt om de hadde noen råd å komme med til hvordan barnevernet kan møte dem som fedre på en best mulig måte. Svarene som ble gitt her, hadde naturlig nok sterk sammenheng med fedrenes ulike erfaringer med barnevernet, og er veldig kontekstbetinget. Noen fellestrekk og generelle råd og tips gikk imidlertid igjen og vil bli kort gjennomgått i det følgende.

Start med et åpent sinn; vær rettferdig og saklig i vurderingen av begge foreldre

Et av fedrenes råd til barnevernet og de ansatte der, er: ikke forhåndsdom, men **start med et åpent sinn og undersøk om informasjonen man har fått, stemmer**. Som saksbehandler i barnevernet bør man ikke kun basere seg på mors versjon, men sørge for å høre begge sider av saken før man gjør seg opp en mening: *«Se på foreldrene som to like parter, selv om den ene svartmaler den andre – snakk med begge. Det viktigste er å høre på begge foreldre til å begynne med. Ikke sånn at mor sitter med fasiten. [...] Ikke vær for lettlyrt, ikke gå på det du hører. Vær litt kritisk med tanke på det du blir servert – følg opp.»*

Fokuser på helhet og samarbeid godt med andre

Det er viktig å **se helheten i en sak og sammenhenger over tid** – hele mennesket og hele familien over tid. Et bedre **samarbeid med andre instanser** (Nav, UDI, BUP, helsepersonell) ville gjort situasjonen lettere for enkelte fedre. Problemer knyttet til fedrerollen har gjerne grobunn i andre problemer (økonomi, jobb, lite nettverk). Det er mest effektivt å ta tak i disse problemene og ha et helhetlig fokus for å hjelpe: *«Helhetlig syn er viktig. Alle har ulike problemer. Må gå til rota og starte der.»*

Det er også **viktig å være lydhør overfor andre sakkyndige**. Ansvarsgruppemøter har vist seg å fungere veldig bra når samarbeidet mellom fedrene/deres familier, barnevernet og andre sakkyndige er godt, og tilsvarende dårlig dersom dette samarbeidet ikke fungerer: *«De må høre på andre instanser som er kobla inn. Ikke gå over hodet på BUP og annet fagpersonell som eventuelt er kobla inn i bildet.»*

Få inn flere mannlige ansatte i barnevernet

Flere fedre har merket seg at det er **få mannlige ansatte i barnevernet**, og noen savner dette. Enkelte mener de ville fått mer forståelse fra en mann: *«Vi kommuniserer på en bedre måte. Det vet jeg; hadde blitt forstått bedre.»* Det er forskjell på å være far og mor, og kanskje vil det være lettere for en mannlig ansatt å sette seg inn i rollen man har som far: *«Forskjellen mellom mann og kvinne blir størst når det gjelder barn, da får man ulike roller [...] For fedrene at det er en mann, for mødrene at det er en kvinne – viktig.»*

Jobb med omdømme

Et par av fedrene syntes første møte med barnevernet var litt skremmende på grunn av barnevernets omdømme: *«Jeg kjenner mange som når de hører ordet «barnevern» eller får et brev i posten derfra, rømmer de landet.»* Noen sier de forbinder barnevernet med at de tar barna, og ikke med hjelp og bistand, og at det er **skremmende at barnevernet har makt til å ødelegge liv**: *«Skummelt, visste ikke hva vi gikk til. Assosierer Barnevernet med at de kan ta fra oss ungen.»* En annen sier: *«De har mulighet til å bruke mye makt, uten egentlig å vite hva det er snakk om. Er det en liten kommentar eller beskyldning, står dem på døra og henter ungen din. I verste fall kan de gjøre det.»* Det bør derfor **kommuniseres bedre med en gang at man har til hensikt å hjelpe**, at man vil jobbe med fedrene og deres familie og ikke mot dem. En far sier det er viktig for barnevernet å være aktive i forkant: *«foreldremøter, skolemøter – informere. Aktive med informasjon og dialogmøter i forkant, for å spre budskapet raskest mulig. Bør avdramatisere barnevernstjenesten.»* Dette er viktig for å bedre barnevernets omdømme og for å hindre at man kommer skjevt ut i samarbeidet allerede fra start.

«Best practice» – lær av de beste

En av fedrene sier at barnevernet bør *«lære av de beste»*; de bør **ta med seg det som fungerer godt, til andre saksbehandlere og andre kontorer**. Han selv opplever barnevernet som veldig profesjonelt; de ansatte der har ikke fokusert på fortida, men vært opptatt av å stadfeste dagens situasjon, ha et fremtidsfokus og være løsningsorientert: *«Det som imponerte meg mest, var det at de så fremover. Hva er status nå, og hva er fremover. Hva som var i går – helt uinteressant. Noe jeg oppfatta som ekstremt profesjonelt. Det å kalle en spade for en spade.»*

Denne faren mener barnevernet har vært flinke til både å følge regelverket og samtidig ivareta dem som mennesker. Han hadde selv en veldig dyktig saksbehandler, og mener enkeltpersoner kan være avgjørende for hvordan kontakten med barnevernet oppleves. Også en annen far mener

oppfølgingen man får, er både **person- og kontoravhengig**: «*det er veldig kontoravhengig, hvordan miljøet er. Personavhengig.*» Nettopp derfor blir det viktig for barnevernet å fokusere på hva som fungerer godt et sted, for så å overføre dette til andre saksbehandlere og andre kontorer: «*Tenk litt på hvem er det som er knasandes dyktig bortpå der [...] Hvordan jobber de for å ivareta folk samtidig som dette [regelverket] følges? Det handler om «Best practice».*»